

FIȘA DISCIPLINEI

1. Date despre program

1.1 Instituția de învățământ superior	UNIVERSITATEA BABEȘ-BOLYAI CLUJ-NAPOCA
1.2 Facultatea	FACULTATEA DE ISTORIE SI FILOSOFIE
1.3 Departamentul	FILOSOFIE
1.4 Domeniul de studii	FILOSOFIE
1.5 Ciclul de studii	MASTERAT
1.6 Programul de studiu / Calificarea	FILOSOFIE, CULTURA, COMUNICARE / MASTER IN FILOSOFIE

2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei	Teorii ale comunicării						
2.2 Titularul activităților de curs	Lector Dr. Asociat Schussler Aura-Elena						
2.3 Titularul activităților de seminar	Lector Dr. Asociat Schussler Aura-Elena						
2.4 Anul de studiu		2.5 Semestrul	2	2.6. Tipul de evaluare	C	2.7 Regimul disciplinei	Op.

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1 Număr de ore pe săptămână	4	Din care: 3.2 curs	2	3.3 seminar/laborator	2
3.4 Total ore din planul de învățământ	56	Din care: 3.5 curs	28	3.6 seminar/laborator	28
Distribuția fondului de timp:					ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe					15
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					15
Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri					40
Tutoriat					28
Examinări					4
Alte activități:					
3.7 Total ore studiu individual		70 conv.			
3.8 Total ore pe semestru		56 fiz. (154 conv.)			
3.9 Numărul de credite		7			

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1 de curriculum	•
4.2 de competențe	•

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1 De desfășurare a cursului	• Prezența la orele de curs nu este obligatorie. Prezentarea la examen nu este condiționată de număr minim de prezențe.
-------------------------------	---

5.2 De desfășurare a seminarului/laboratorului	<ul style="list-style-type: none"> • Activitatea la seminar este obligatorie. Seminarele pierdute se pot recupera.
--	---

6. Competențele specifice acumulate

Competențe profesionale	<ul style="list-style-type: none"> • C1.1 Aprofundarea domeniului de cunoaștere a teoriilor și orientărilor metodologice actuale din filosofia culturii/filosofia comunicării, legate de fenomenele și practicile socio-culturale într-un cybercapitalism cybertehnologic al prezentului • C1.5 Identificarea și descrierea principiilor și metodelor cercetării în filosofie, aplicate noilor modele/mijloace de comunicare modelate de emergența tehnologică, în domeniul inteligențelor artificiale, a realității virtuale sau a realității augmentate • C2.2 Explicarea și interpretarea particularităților practicilor de comunicare postmoderne și globalizate, în raport cu cele contemporane supuse tehnologizării și digitalizării, în spațiul virtual • C2.4 Evaluarea critică și constructivă a modalităților, limitelor și dificultăților de realizare a comunicării în diferite limbaje • C4.3 Identificarea și utilizarea cerințelor generale ale regulilor de comunicare directă, indirectă alături de comunicarea media/virtuală, și recunoașterea caracterului etic sau non-etich al diverselor forme de comunicare
Competențe transversale	<ul style="list-style-type: none"> • CT.1 Abordarea în mod realist și prin argumentare atât teoretică, cât și practică a unor situații-problemă cu grad ridicat de dificultate în vederea soluționării lor eficiente • CT.2 Gestionarea de activități sau proiecte profesionale complexe, prin asumarea responsabilității în luarea deciziilor într-o echipă multidisciplinară • CT.3 Autogestionarea activităților de dezvoltare profesională proprie și exersarea autonomiei personale în condiții de studiu și de muncă imprevizibile

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	<ul style="list-style-type: none"> • Cursul urmărește să dezvăluie mizele filosofice, lingvistice, sociale, culturale și tehnologice ale comunicării, într-un context—modern, postmodern, globalizat și tehnologizat—care analizează într-un cadru interdisciplinar și transdisciplinar, metodele de teoretizare, aplicare, gestionare și organizare a științei/teoriilor comunicării. Pornind de la teoriile generale ale semioticii și ale structuralismului, trecând prin Cercul Lingvistic de la Praga și prin acela al Școlii de la Frankfurt alături de teoriile habermasiene, alături de teoriile Școlii de la Palo Alto și cele post-structuraliste, cursul are ca scop evidențierea caracterului normativ, filosofic, etic și axiologic, pe care domeniul comunicării l-a însușit de-a lungul timpului. În acest context, industria comunicării, industria culturii/consumului și societatea tehnologică, fac obiectul fenomenului de reciclare a valorilor culturale/comunicaționale, în postmodernitate. La aceasta se adaugă necesitatea decodării inteligenței și a limbajului artificial, într-un cybercapitalism cybertehnologic al prezentului—perioadă care aduce tot mai mult în discuție o amplificare a fenomenului post-adevărului.
7.2 Obiectivele specifice	<ul style="list-style-type: none"> • Perceperea/înțelegerea dinamicii tehnologice, survenite odată cu sfârșitul modernității și al colonialismului, urmată de o augmentare a

	<p>societății informației și a științei comunicării, în postmodernitate, alături de particularitățile și consecințele modelelor și proceselor de comunicare, din ce în ce mai performante din punct de vedere tehnologic și relațional, în contemporaneitate—sub auspiciul inteligențelor artificiale, a realității virtuale și al realității augmentate</p> <ul style="list-style-type: none"> • Utilizarea în mod adecvat a teoriilor, epistemelor și aconceptelor din filosofia/teoriile comunicării. • Perceperea dimensiunii sociale a comunicării; pluralitatea consecințelor impunerii ei; necesitatea abordării inter-transdisciplinare a practicilor comunicării. • Înțelegerea necesității unei perspective filosofice a teoriilor comunicării—într-o cultură construită în jurul unei dialectici a mijloacelor de comunicare de masă, a culturii media și a cyberculturii—desacralizată de tautologia culturii de consum și al post-adevărului • Înțelegerea evoluției teoriilor comunicării alături de schimbările de paradigmă survenite în modernitate, postmodernitate și contemporaneitate • Înțelegerea și descrierea particularităților și a consecințele concrete/practice, ale diferitelor modele/metode ale comunicării • Aplicarea practică și teoretică a diferitelor concepte, teorii, modele și metode de comunicare
--	---

8. Conținuturi

8.1 Curs	Metode de predare	Observații
1. INSTRUMENTE CONCEPTUALE / INTRODUCERE	-curs interactiv cu fundament de prelegere	Prezentarea generală a cursului (problematizare, concepte, ideologii)
2. Despre—Teorii și Științe ale comunicării	-curs interactiv cu fundament de prelegere	
3. Comunicarea—de la informație, la relaționare	-curs interactiv cu fundament de prelegere	
4. Postmodernismul și societatea comunicării	-curs interactiv cu fundament de prelegere și analiză de text	
5. Comunicarea și teorii ale culturii de masă	-curs interactiv cu fundament de prelegere și studiu de caz	
6. Simulacrul și globalizarea comunicării	-curs interactiv cu fundament de prelegere	
7. Cultura de consum și Industria Culturii	-curs interactiv cu fundament de prelegere	
8. Manipularea în cultura media	-curs interactiv cu fundament de prelegere	

9. Post-adevărul	-curs interactiv cu fundament de prelegere	
10. Comunicarea politică	-curs interactiv cu fundament de prelegere și prezentări multimedia -discuții pe baza unor exemple	
11. Comunicarea și spațiul virtual	-curs interactiv cu fundament de prelegere și prezentări multimedia -discuții pe baza unor exemple	
12. Comunicarea și inteligența artificială	-curs interactiv cu fundament de prelegere și prezentări multimedia -discuții pe baza unor exemple	
13. Comunicarea într-un cybercapitalism cybertehnologic	-curs interactiv cu fundament de prelegere și prezentări multimedia -discuții pe baza unor exemple	
14. Etica comunicării	-curs interactiv cu fundament de prelegere și prezentări multimedia -discuții pe baza unor exemple	

Bibliografie

Adorno, Theodor W., *The culture industry: Selected Essays on Mass Culture*, Publisher: Routledge USA, 2001

Arnett, Ronald C. and Arneson, Pat (Ed.), *Philosophy of Communication Ethics. Alterity and the Other*, Fairleigh Dickinson University Press, Madison, 2014

Baudrillard, Jean, *Simulacre și simulare*, Editura Idea, Cluj, 2008

Baudrillard, Jean, *Celălalt prin sine însuși*, Editura Casa Cărții de Știință, 1997

Biocca, Frank & Levy, Mark R. (Editors), *Communication in the Age of Virtual Reality*, Routledge, USA, 1995

Breton, Philippe, *Manipularea cuvântului*, Iași, Institutul European, 2006

Jean, Baudrillard, *Societatea de consum: mituri și structuri*, Editura Comunicare.ro, București, 2005

Chomsky, Noam & Piaget, Jean, *Teorii ale limbajului. Teorii ale învățării*, Editura Politică, București, 1988, pp. 199-224

Castells, Manuel & Haraway, Donna, *Cyberculture Theorists*, Edited by David Bell, Routledge, USA, 2007

Duck, Steve, *Relațiile Interpersonale. A gândi, a simți, a interacționa*, Editura Polirom, Iași, 2000

DeFleur, Melvin L., *Teorii ale comunicării de masă*, Editura Polirom, Iași 1999

Domenach, Jean-Marie, *Propaganda politică*, Editura Institutul European, Iași, 2004

Eco, Umberto, *Apocaliptici și integrați. Comunicații de masă și teorii ale culturii de masă*, Editura Polirom, Iași, 2008

Eden, Amnon H., et all, *Introduction to: Singularity Hypotheses: A Scientific and Philosophical Assessment, in Singularity Hypoteses. A Scientific and Philosophical Assesement*, Edited by Amnon H. Eden, Eric Steinhart, David Pearce and James H. Moor, Issue IX, 2012, Springer

Eldred, Michael, *The Digital Cast of Being. Metaphysics, Mathematics, Cartesianism, Cybernetics, Capitalism, Communication*, Ontos Verlag, Frankfurt 2009

Fiske, John, *Introducere în științele comunicării*, Editura Polirom, Iași, 2003

Flusser, Vilém, *Writings*, University of Minnesota Press, London, 2002

Fuller, Steve, *Post-Truth Knowledge as a Power Game*, Anthem Press, USA, 2018

Goffman, Erving, *Viața cotidiană ca spectacol*, Editura Comunicare.ro, București, 2003

Gerstlé, Jacques, *Comunicarea politică*, Editura Institutul European, Iași, 2002

Habermas, Jurgen, *The Theory of Communicative Action – Lifeworld and system: a critique of functionalist reason*, Vol. 2, Beacon Press, Boston, 1987

Heim, Michael, *The Metaphysics of Virtual Reality*, Oxford University Press, New York, 1993

Horkheimer, Max & Adorno, Theodor W., *Dialectic of Enlightenment: Philosophical Fragments*, Stanford University Press, USA, 2002

Jakobson, Roman, „Closing Statement: Linguistics and Poetics”, in *Style in Language*, Edited by. Thomas A. Sebeok. Published Jointly by The Technology Press of Massachusetts Institute of Techtology and John Wiley & Sons, Inc., New York . London

Lipovetsky, Gilles, *Fericirea paradoxală. Eseu asupra societății de hiperconsum*, Editura Polirom, Iași, 2007

Lyotard, Jean-François, *Condiția Postmodernă. Raport asupra cunoașterii*, Editura Babel, București, 1993

McIntyre, Lee, *Post-Truth*, MIT Press, Cambridge, MA : 2018

McLuhan, Marshall, *Understanding Media. The Extensions of Man*, (Part I, The Medium is the Message), MIT Press, 1994, UK

McNair, Brian, *An Introduction to Political Communication*, Routledge, 2011

Merleau-Ponty, Maurice, *The Prose of the World*, Northwestern University Press, 1973

Miège, Bernard, *Societatea cucerită de comunicare*, Editura Polirom, Iași, 2000

Radu, Rluca-Nicoleta (Ed.), *Deontologia comunicării*, Polirom, Iași

Searle, John R., *Realitatea ca proiect social*, Editura Polirom, Iași, 2000

Vattimo, Gianni, *Societatea transparentă*, Editura Pontica, Constanța, 1995

Vattimo, Gianni, *Sfârșitul modernității*, Editura Pontica, Constanța, 1993

Watzlawick, Paul, Janet Beavin Bavelas, Don D. Jackson, *Comunicarea umană. Pragmatică, paradox și patologie*, Editura Trei, București, 2014

Wittgenstein, Ludwig, *Cercetări filozofice*, Editura Humanitas, București, 2013

8.2 Seminar / laborator	Metode de predare	Observații
1.Seminar introductiv.	-Stabilirea metodologiei	-prezentarea metodologiei de lucru și a livrabilelor; -prezentarea activității de seminar - stabilirea normelor organizatorice
2. Despre—Teorii și Științe ale comunicării. Ce este comunicarea? Modelul matematic al comunicării. Modelul comunicării lui Roman Jakobson.	-analiza și interpretare de text la dezbateri pe baza bibliografiei propuse	
3. Comunicarea—de la informație, la relaționare. Școala de la Palo Alto.	-analiza și interpretare de textla dezbateri pe baza bibliografiei propuse	

4. Postmodernismul și societatea comunicării. De la condiția postmodernă la societatea transparentă.	-analiza și interpretare de text la dezbateri pe baza bibliografiei propuse	
5. O interpretare postmodernă a unei societăți a comunicării. Cultura de masă.	-analiza și interpretare de text la dezbateri pe baza bibliografiei propuse	
6. Simulacrul și comunicarea culturii de masă. Jean Baudrillard „Simulacre și simulare”. McLuhan și teoria comunicării.	-analiza și interpretare de text la dezbateri pe baza bibliografiei propuse	
7. Cultura de consum și Industria Culturii. Reciclarea culturală și societatea de consum.	-analiza și interpretare de text la dezbateri pe baza bibliografiei propuse	
8. Manipularea în cultura media—de la manipularea cuvântului la realitatea ca o construcție socială.	-seminar interactiv pe bază de discuții -comentariu text, dezbateri	
9. Post-adevărul—ca formă de putere cultural-politică și socială.	-analiza și interpretare de text la dezbateri pe baza bibliografiei propuse	
10. Comunicarea și propaganda politică.	-seminar interactiv pe bază de discuții -comentariu text, dezbateri	
11. Comunicarea și spațiul virtual. Realitatea virtuală, realitatea augmentată, rețele de socializare și cyberspațiu.	-seminar interactiv pe bază de discuții / prezentări multimedia -comentariu text, dezbateri	
12. Comunicarea și inteligența artificială. Singularitatea tehnologică și filosofia minții.	-seminar interactiv pe bază de discuții / prezentări multimedia -comentariu text, dezbateri	
13. Comunicarea într-un cybercapitalism cybertehnologic	-seminar interactiv pe bază de discuții / prezentări multimedia -comentariu text, dezbateri	
14. Etica comunicării—despre rolul normelor etico-deontologice în ceea ce privește libertatea de exprimare, responsabilitatea comunicării și comunicarea publică.	-seminar interactiv pe bază de discuții / prezentări multimedia -comentariu text, dezbateri	

Bibliografie

2. Vilém Flusser, *Writings, 1. What is communication?; 2. On the Theory of Communication*, University of Minnesota Press, London, 2002, pp. 3-21

John Fiske, *Introducere în științele comunicării*, Editura Polirom, Iași, 2003, pp. 15-41
Roman Jakobson, „Closing Statement: Linguistics and Poetics”, in *Style in Language*, Edited by. Thomas A. Sebeok. PUBLISHED JOINTLY BY The Technology Press of Massachusetts Institute of Technology and John Wiley & Sons, Inc., New York . London. pp. 351-377

3. Erving Goffman, *Viața cotidiană ca spectacol*, Editura Comunicare.ro, București, 2003 , pp. 29-45
Steve Duck, *Relațiile Interpersonale. A gândi, a simți, a interacționa*, Editura Polirom, Iași, 2000, pp. 13-34

Paul Watzlawick, Janet Beavin Bavelas, Don D. Jackson, *Comunicarea umană. Pragmatică, paradox și patologii*, Editura Trei, București, 2014, pp. 53-79

4. Gianni Vattimo, *Societatea transparentă*, Editura Pontica, Constanța, 1995, pp. 5-34

Gianni Vattimo, *Sfârșitul modernității*, Editura Pontica, Constanța, 1993, pp. 111-180

Jean-François Lyotard, *Condiția Postmodernă. Raport asupra cunoașterii*, Editura Babel, București, 1993, pp. 15-40

5. Bernard Miège, *Societatea cucerită de comunicare*, Editura Polirom, Iași, 2000, pp. 20-28; pp. 66-86

Umberto Eco, *Apocaliptici și integrați. Comunicații de masă și teorii ale culturii de masă*, Editura Polirom, Iași, 2008, pp. 43-77

Jurgen Habermas, *The Theory of Communicative Action – Lifeworld and system: a critique of functionalist reason, Vol. 2*, Beacon Press, Boston, 1987, pp. 113-119

6. Jean Baudrillard, *Simulacre și simulare*, Editura Idea, Cluj, 2008, pp. 3-38 ; pp. 61-66

Jean Baudrillard, *Celălalt prin sine însuși*, Editura Casa Cărții de Știință, 1997, pp. 7-21

Marshall McLuhan, *Understanding Media. The Extensions of Man*, (Part I, The Medium is the Message), MIT Press, 1994, UK, pp. 9-30.

7. Baudrillard, Jean, *Societatea de consum: mituri și structuri*, Editura Comunicare.ro, București, 2005, pp. 61-107

Theodor W. Adorno, *The culture industry: Selected Essays on Mass Culture*, Publisher: Routledge USA, 2001, pp. 61-98

Max Horkheimer & Theodor W. Adorno, *Dialectic of Enlightenment: Philosophical Fragments*, Stanford University Press, USA, 2002, pp. 94-137

Gilles Lipovetsky, *Fericirea paradoxală. Eseu asupra societății de hiperconsum*, Editura Polirom, Iași, 2007, pp. 311-323

8. Melvin L. DeFleur, *Teorii ale comunicării de masă*, Editura Polirom, Iași 1999, pp. 295-321

John R. Searle, *Realitatea ca proiect social*, Editura Polirom, Iași, 2000, pp. 37-57

Philippe Breton, *Manipularea cuvântului*, Iași, Institutul European, 2006, pp. 15-49

9. Lee McIntyre, *Post-Truth*, MIT Press, Cambridge, MA : 2018, pp. 1-17

Steve Fuller, *Post-Truth Knowledge as a Power Game*, Anthem Press, USA, 2018, pp. 25-53

10. Brian McNair, *An Introduction to Political Communication*, Routledge, 2011, pp. 3-27

Jacques Gerstlé, *Comunicarea politică*, Editura Institutul European, Iași, 2002, pp. 19-45

Jean-Marie Domenach, *Propaganda politică*, Editura Institutul European, Iași, 2004, pp. 29-63

11. Frank Biocca & Mark R. Levy (Editors), *Communication in the Age of Virtual Reality*, Routledge, USA, 1995, pp. 15-33

Michael Heim, *The Metaphysics of Virtual Reality*, Oxford University Press, New York, 1993, pp. 101-28

12. Amnon H. Eden et al, *Introduction to: Singularity Hypotheses: A Scientific and Philosophical*

Assessment, in Singularity Hypotheses. A Scientific and Philosophical Assessment, Edited by Amnon H. Eden, Eric Steinhart, David Pearce and James H. Moor, Issue IX, 2012, Springer, pp. 1-13
 Noam Chomsky, Jean Piaget, *Teorii ale limbajului. Teorii ale învățării*, Editura Politică, București, 1988, pp. 199-224

13. Michael Eldred, *The Digital Cast of Being. Metaphysics, Mathematics, Cartesianism, Cybernetics, Capitalism, Communication*, Ontos Verlag, Frankfurt 2009, pp. 123-135

Manuel Castells & Donna Haraway, *Cyberculture Theorists*, Edited by David Bell, Routledge, USA, 2007, pp. 15-27

14. Rluca-Nicoleta Radu (Ed.), *Deontologia comunicării*, Polirom, Iași, pp. 125-129; 140-171

Ronald C. Arnett and Pat Arneson (Ed.), *Philosophy of Communication Ethics. Alterity and the Other*, Fairleigh Dickinson University Press, Madison, 2014, pp. 55-75

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

- Conținutul cursului este compatibil cu conținutul cursurilor predate la nivel „graduate” în universități de prestigiu din Europa și SUA, precum și cu cerințele comunității profesionale

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	- însușirea cunoștințelor predate la curs; - capacitatea de a opera în mod corect și adecvat cu acestea	Evaluarea se va face atât pe parcursul semestrului cât și în timpul examinării finale	
	- asumarea unei cercetări documentare proprii în domeniu; - însușirea și aplicarea metodelor de cercetare și de redactare specifice filosofiei (analiză de text, referat, eseu academic)	Eseu academic la sfârșitul semestrului (sesiune)	60% din nota finală
10.5 Seminar/laborator	- însușirea cunoștințelor discutate la seminar; - capacitatea de a opera în mod corect și adecvat cu acestea	Evaluarea se va face atât pe parcursul semestrului - verificare orală - cât și în timpul examinării finale	
	- activitate seminar: participare activă la dezbateri, discuții și la comentariile de text		40% din nota finală

10.6 Standard minim de performanță

- Elaborarea unui eseu academic, de complexitate ridicată, prin utilizarea metodelor specifice de analiză, argumentare și critică filosofică, alături de aplicarea corectă a diferitelor concepte și teorii ale

comunicării/limbajului

- Planificarea și realizarea unor prezentări individuale orale la seminarii (dezbateri, analiză, comentariu de text)
- Plagiat se va considera orice lucrare care se constată a fi în proporție de cel puțin 30% copiată dintr-o altă sursă, iar utilizarea plagiatului va determina anularea evaluării. Orice contestație a notei obținute la examen va trebui însoțită de o cerere din partea studentului pentru reevaluarea lucrării. Rezultatul acestei reevaluări se va face de față cu studenții în decurs de 2 zile de la data contestației.

Data completării

Semnătura titularului de curs

Semnătura titularului de seminar

08.03.2020

Lect.Dr. Asoc. Schussler Aura

Lect. Dr. Asoc. Schussler Aura

.....

.....

Data avizării în departament

Semnătura directorului de departament

.....

Prof. Dr. Univ. Ion Copoeru